

Summary

အခန်း (၂၃) The Corporation Income Tax

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဝင်ငွေခွန်

၁။ စီးပွားရေးကဏ္ဍအတွင်း ရင်းနှီးမတည်ငွေအပေါ် စည်းကြပ်သောအခွန်ဟု ရှုမြင်ကြပါသည်။ ထိရောက်သောအခွန်နှုန်းသတ်မှတ်ခြင်းသည် တန်ဖိုးလျော့ထည့်သွင်းတွက်ချက်ခြင်းနှင့် ငွေချေး၍ ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေခြင်း စသည်တို့ အပါအဝင် များစွာသော အသေးစိတ်အချက်များအပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ကာလရှည်တွင် စုဆောင်းငွေများသည် သင့်တင့်မျှတစွာ အပြောင်းအလဲရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ရင်းနှီးငွေများသည် နိုင်ငံတကာသို့ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်လျှင်သော်လည်းကောင်း အခွန်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အတော်များများသည် စားသုံးသူများနှင့် အလုပ်သမားများအပေါ်တွင် ကျရောက်ပေးမည်။

၂။ စီးပွားရေးစနစ်တွင် ရင်းနှီးမတည်ငွေ ရရှိနိုင်မှု (ရောင်းလိုအား) သည် ပုံသေရှိနေပြီး စီးပွားရေး စနစ်သည် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိနေလျှင် အခွန်၏အကျိုးသက်ရောက်မှုမှာ ရင်းနှီးငွေများအား စီးပွားရေးကဏ္ဍ (Corporate sector) မှ စီးပွားရေးမဟုတ်သော ကဏ္ဍ (Non-corporate sector) သို့ (အခွန်နှုတ်ပြီး အမြတ်ပြန်ရချက် တူလျှင်) ရွှေ့ပြောင်းသွားစေသည်။ မတည်ငွေရင်းအပေါ် အခွန်နှုတ်ပြီး ပြန်ရချက်များမှာ အခွန်ပေးဆောင်ရသည့် ပမာဏထက်ပင် နည်းနိုင်ပါသည်။

၃။ လက်ရှိအခွန်စနစ်တွင် အတိုးနှုန်းပေးဆောင်မှုများသည် အခွန်နှုတ်ပြီး ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတိုးမြှင့်ရန် ဘဏ္ဍာငွေကို ငွေချေးငှားခြင်းဖြင့်ရှာဖွေသည်ဆိုလျှင် (အတိုးနှုန်းအပေါ် အခွန်နှုတ်ပြီး ဖြစ်သည့်အတွက်) တွက်ခြေကိုက်တန်ဖိုးလျော့ထားသည့် (true economic depreciation) ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မှာ လုပ်ငန်း၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ပုံစံပျက်ပြားစေခြင်းမရှိပါ။ ပို၍ မြန်မြန်ဆန်ဆန် တန်ဖိုးလျော့ချခြင်း (မတည်ပစ္စည်း၏ သက်တမ်းအစောပိုင်းနှစ်များတွင် တန်ဖိုးလျော့ပိုမြန်မြန်တွက်ခြင်း - accelerated depreciation) က စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အားပေးပါသည်။ ယင်းသို့အခွန်ကောက်ခံမှုမှာ ချေးငွေရရှိရန်ခက်ခဲသောလုပ်ငန်းများ အထူးသဖြင့် လုပ်ငန်းအသစ်များအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်ဟု ရှုမြင်နိုင်သည်။

၄။ လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ယခင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသောနည်းများနည်းတူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအသစ်များကို ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသည်ဆိုသည်ကို တထစ်ချ မသတ်မှတ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် အခွန်များ၏ ပျမ်းမျှ မတည်ငွေရင်းကုန်ကျစရိတ်အပေါ် သက်ရောက်ပုံနှင့် မတည်ငွေရင်း ကုန်ကျစရိတ်အသစ် မြှင့်တက်လာမှု တစ်ယူနစ်ချင်းအပေါ်သက်ရောက်ပုံတို့မှာ ကွဲပြားခြားနားနိုင်ပါသည်။

၅။ စီးပွားရေးကဏ္ဍမှာ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းအားနည်းလျှင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏လက်ဝါးကြီး အုပ်မှုမှရရှိလာသည့်အမြတ်ငွေများအပေါ် အခွန်ကောက်ခံခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် ဈေးကွက်(ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု) ကို ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ပျက်ယွင်းစေခြင်းမရှိပါ။ သို့သော်လည်း ယင်းလုပ်ငန်းများ၏ မတည်ငွေရင်းမှ အမြတ်ပြန်ရချက်များအပေါ် အခွန်ကောက်ခံမှုဖြစ်နိုင်သည့်အတွက် စားသုံးသူဈေးနှုန်း (ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဈေးနှုန်း) များကို

မြင့်တက်စေနိုင်ပါသည်။ စားသုံးသူဈေးနှုန်း (ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဈေးနှုန်း) များ မြင့်တက်မှုမှာ အခွန်ကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ် မြင့်တက်ရသည်ထက် ပိုနိုင်ပါသည်။

၆။ လုပ်ငန်းဝင်ငွေခွန်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဆန်းစစ်ရာတွင် တစ်ဦးကျဝင်ငွေခွန်၏ အကျိုးသက် ရောက်မှုနှင့်တပြိုင်တည်း လုပ်ငန်းဝင်ငွေခွန်၏အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန်လိုအပ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ယူနစ်မြင့်တက်လာခြင်း (marginal investment) ကြောင့်ဖြစ်လာသည့် စုစုပေါင်း ပေးရန်တာဝန်ရှိသောအခွန် (လုပ်ငန်းဝင်ငွေခွန် + တစ်ဦးကျ ဝင်ငွေခွန်) သည် ယင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် မည်သို့ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသည် (တိုက်ရိုက်ချေးငွေဖြင့် ၊ သို့မဟုတ်၊ ငွေချေးစာချုပ်စာတမ်းများ - equity) အပေါ် မူတည်ပါသည်။ အခွန်ကောက်ခံမှုပုံစံ (tax structure) သည် လုပ်ငန်းက မတည်ငွေရင်းကို မည်သည့် နည်းလမ်းနှင့်ရှာဖွေသည့်အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။

၇။ လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် စုစုပေါင်းအခွန်ပေးဆောင်ရငွေကိုသက်သာစေသည့် အခြားအမြတ် ဝေစုခွဲပေးသည့် နည်းလမ်းများရှိဖြင့် အမြတ်ဝေစုခွဲပေးခြင်းကို dividend paradox ဟုခေါ်သည်။

၈။ လုပ်ငန်းခွန်သည် လုပ်ငန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပုံစံအမျိုးမျိုးအပေါ်တွင် မညီမျှစွာ ကျသင့်နိုင်မှုများရှိပြီး၊ ၎င်းအပေါ်မူတည်၍ အချို့သော ရရန်ပိုင်ခွင့်များနှင့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍများသည် ကျန်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အမျိုးအစား များထက် ပို၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ စီးဝင်နိုင်ပါသည်။

၉။ဘောဂဗေဒပညာရှင် အတော်များများသည် လုပ်ငန်းဝင်ငွေခွန်နှင့် တစ်ဦးချင်းဝင်ငွေခွန်တို့ကို တစ်ခုတည်း အဖြစ် ပေါင်းစည်းကောက်ခံသင့်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

၁၀။ နိုင်ငံတကာလုပ်ငန်းကြီးများ (multinational firms) ကြီးထွားလာမှုနှင့်အတူ လုပ်ငန်းခွန်ကို စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာအခက်အခဲများ အထူးသဖြင့် အမြတ်ငွေတွက်ချက်ရာတွင် မည်သည့်နိုင်ငံမှ မည်မျှရရှိ သည်ကို တိတိပပသိရှိနိုင်ရန် ခဲယဉ်းသည့် အခက်အခဲများ ရှိပါသည်။ Arm's-length transfer pricing approach (ငွေရေးကြေးရေး ဆက်နွယ်မှုမရှိသော သို့မဟုတ် ဆက်စပ် ပတ်သက်မှုမရှိသူများအကြား ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ရောင်းဝယ်မှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်ချဉ်းကပ်မှုနည်းလမ်း) နှင့် unitary approach (တစ်ပေါင်း တစ်စည်းတည်း ဆက်စပ်မှုရှိသောချဉ်းကပ်မှုနည်းလမ်းဟူ၍ ၂ မျိုး ရှိပါသည်။

Key Concepts

Accelerated depreciation - နှစ်ရှည်သက်တမ်းရှိ ပိုင်ဆိုင်မှု၏ အစောပိုင်းသက်တမ်းများတွင် မြန်မြန်ဆန်ဆန်တန်ဖိုးလျော့ထားသော နည်းလမ်း။

Corporate veil - လုပ်ငန်း၏ ရပိုင်ခွင့်နှင့်တာဝန်များသည် အစုရှယ်ယာဝင်များ၏ ရပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်ပင်ဖြစ်ခြင်း။

Debt - ချေးငွေ၊ ကြွေးမြီ။

Integration of corporate and individual income taxes - လုပ်ငန်းဝင်ငွေခွန်နှင့် တစ်ဦးချင်း ဝင်ငွေခွန်တို့အား တစ်ပေါင်းတည်း ပေါင်းစပ်ကောက်ခံမှု။

Managerial firms - အမြတ်တိုးပွားအောင်ဆောင်ရွက်သည်ထက် မန်နေဂျာများ၏ အကျိုးစီးပွား အတွက်ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းများ။

Tax base - အခွန်စည်းကြပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အခွန်အခြေ။

Tax-induced merger - အခွန်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အခက်အခဲများ၊ စွမ်းရည်မပြည့်ဝမှုများ ကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အရှုံးပေါ်နေသောလုပ်ငန်းများနှင့် အမြတ်ရသောလုပ်ငန်းများ ပေါင်းစည်းခြင်း။